СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 217. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 20-го вересня 1941. No. 217. Jersey City, N. J., Saturday, September 20, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ ДОМАГАЄТЬСЯ ДАЛЬШИХ БІЛІОНІВ НА ОБОРОНУ І ВОЄННІ ПОТРЕБИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт зажадав від Конґресу $5,985,000,000 на воєнні запотребування для тих країв, що воюють з державами „осі". Згадана сума підходить під постанови т. з. „ліз-ленд" закону. Якщо Конґрес ухвалить цей новий видаток, то допомогова акція аліянтам не вимагатиме більше грошей аж по кінець червня 1943. р. Якщо перейде ухвала то дотеперішна допомога аліянтам виноситиме кругло 12 біліонів долярів. З домаганням за новою готівкою президент Рузвелт рівнож подав, на що мають йти згадані гроші. І так ці гроші призначені на повзи, панцирні авта, самоходи, ґрузовики та інші вози; літаки та потрібний до них матеріял; кораблі, судна, підводні лодки та інші водні середники комунікації; вкінці велика частина згаданої суми призначена на зґромадження ріжних запасів та будови маґазинів, включаючи в це наґромадження ріжного рода рільничих продуктів. Якщо Конґрес ухвалить ці гроші, то президент Рузвелт матиме право давати з цеї суми поміч якійнебудь державі чи нації, які боротьбу з тоталітарними державами він уважатиме потрібною для оборони Америки та американських інтересів.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ПОБОРЮВАТИМЕ ДОПОМОГУ РОСІЇ

ВАШИНҐТОН. — Хоч президент Рузвелт і його кабінет не заявили, що большевицька Росія скористає рівнож з допомоги на основі „ліз-ленд" закону, проте в палаті послів є велике переконання, що адміністрація буде старатися поширити цей закон також і на Росію. Спікер Рейборн заявив, що всякі „обмеження ослаблять російську мораль саме в тім часі, коли Совети здержали Гітлера довше як яка друга держава". Конґресова опозиція проти допомоги большевикам піде правдоподібно по цій самій лінії, що й проти закону загальної військової служби, себто ізоляціоністи будуть голосувати проти.

300 ЛІТАКІВ ВЖЕ ВИСЛАНО ДО БОЛЬШЕВИКІВ

ВАШИНҐТОН. — З офіційних кол подають, що від початку німецько-большевицької війни Америка вислала около 300 літаків на допомогу червоній армії. Ці літаки це перша частина цеї допомоги, яку обіцяли большевикам Англія та Америка. Американські експерти твердять, що москалі мали перед вибухом війни около 12,000 літаків, а втратили около 7,000, отже вони потребують на швидку руку більшої скількости англійських і американських літаків.

ЛЕҐІОН ПРОТИ „МОБІЛІЗАЦІЇ" КАПІТАЛУ И ПРАЦІ

МИЛВОКІ (Висконсин). — На своїх кінцевих нарадах делеґати Американського Леґіону відкинули резолюцію, яка домагалася, щоб федеральному урядові дано право підпорядкувати інтересам держави приватну власність, промисл та працю. Рівночасно конвенція приняла цілий ряд інших резолюцій, між якими були такі, що домагалися розвязання комуністичної партії, а інші осуджували нацизм, фашизм і комунізм. Новим головою Американського Леґіону є вибраний Лин У. Стембоґ.

БИДЛ ВВАЖАЄ ПОТЯГНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАСКРІЗЬ КОНСТИТУЦІЙНИМИ

ЮСИМАЙТ (Каліфорнія). — Франсис Бидл, ґенеральний прокуратор Злучених Держав, виступаючи з промовою на стейтовій конференції адвокатів, заявив, що всі законодатні та адміністративні потягнення президента Рузвелта є оправдані з боку законів та конституції. Він заявив, що всі ці права, які тепер має президент, є дані йому тільки на час виїмкового стану й є прямо безглуздим твердити, як це робить опозиція, що президент задержить їх по скінченні цього стану і тим робом стане диктатором Америки.

РУЗВЕЛТ ХВАЛИТЬ ЧІЛЕ ЗА ДЕМОКРАТИЧНУ ПОСТАВУ

ВАШИНҐТОН. — Висилаючи привіт президентови Чіле з нагоди святкування річниці незалежности, президент Рузвелт похвалив чілійський нарід за це, що він вдержує демократичну поставу. У хвилі, коли всім американським републикам загрожує небезпека ззовні, Чіле, разом з іншими американськими державами буде обороняти західну півкулю, писав президент Рузвелт.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ОСУДЖУЄ ПРОМОВУ ЛИНДБЕРҐА

НЮ ЙОРК. Нюйорський посадник Ля Ґвардія, відповідаючи на запит Організації для Боротьби з Нетолеранцією в Америці в справі виступу Линдберґа, відповів, що виступ Линдберґа проти жидів, як і ціла його промова, є „відбиткою нацистичної ґазети". Він твердив, що ніякий американець не сміє публично нападати на людей другої раси чи релігії.

ТЕКСАС НЕ ХОЧЕ ЛИНДБЕРҐА

ОСТІН (Тексас).—В есемблі стейту Тексас ухвалено резолюцію, на основі якої заборонено Линдберґові влаштовувати віча, призначені на критику політики президента Рузвелта. Були теж асемблемени, що хоч не погоджувалися з політичними поглядами Линдберґа, однак висловлювали думку, що він як американський горожан, має право висловити свої погляди.

ОБМЕЖЕННЯ ПРОДАЖІ БЕНЗИНИ БУДЕ ЗАДЕРЖАНЕ — КАЖЕ ІКЕС

Гаролд Л. Ікес, секретар внутрішніх справ і федеральний координатор нафти, заявив, що обмеження продажі бензини буде далі, та що це булоб „абсурдом" домагатися, щоб привернути нормальну продаж. Він твердив, що якщо не вибудується нафтової рури між Тексасом і Ню Джерзі, то таке обмеження може ще побільшитися. Ікес подав числа, на основі яких він довів, що таке обмеження ощаджує бензину, що є в інтересі держави. Свої зізнання зложив він перед конґресовим комітетом, який розслідує, чи причини такого обмеження були дійсно вистарчаючі.

ТАЄМНИЧІ „ПІВНІЧНІ СВІТЛА"

Міліони не могли надивуватись в середу, 18. вересня, вечером, таємничою появою величезного світляного пояса, що цілими годинами прорізував небосклін. Учені астрономи твердять, що це небесне явище є висліддом певних космічно-астрономічних рухів і називається „аврора бореаліс" або „північне світло".

Поява того полярного світла спричинила чималу паніку, особливо серед мешканців Ню Йорку, тимбільше, що воно попереривало телефонічні та радієві комунікації. Багато людей, не знаючи про існування та можливість появи того світла, надавали йому злі віщування. Дехто думав, що це комета, яка заповідає великі переміни, можливу війну або якусь іншу катастрофу, ще інші здогадувалися, що це надходить „страшний суд" і т. п. Астрономи твердять, що остання аврора була одною з найповніщих, бо мала в собі майже всі досі відомі світла й краски.

МАСОВІ ВБИВСТВА МОСКАЛІВ В ШАНҐАЮ

Американсько-московська преса розписується широко про масові вбивства московських еміґрантів в Шанґаю. Як відомо, москалі служать в поліції, яка держить порядок в т. зв. „міжнародньому поселенні" в Шанґаю. В Китаю, а особливо в Шанґаю поширилися останніми часами крадіжи та вбивства, тому й поліція виставлена на перші небезпеки. За два останні місяці вбито в Шанґаю кількадесять москалів, а між ними також таких, що були дуже активними та знаними серед білоґвардійської еміґрації на Далекому Сході.

НІМЦІ В ЗАГАЛЬНИХ СЛОВАХ ГОВОРЯТЬ ПРО УСПІХИ

Німецькі звідомлення далі говорять про німецькі успіхи на совєтськім фронті, але нічого ясного не кажуть, де ті успіхи осягнено. Кажеться лише загальниково, що на Україні німецькі війська масово переходять Дніпро і суваться далі на схід. Совєтські війська не всилі їх здержати, ні навіть звільнити. Коло Ленінґраду, кажуть ті звідомлення, німці також віднесли значні перемоги. Про фронт коло Смоленська кажуть, що він окружений, а разом з ним велика скількість совєтської армії. Про Київ не згадують нічого. Кажуть також, що німецькі літаки розбили три совєтські транспортові кораблі.

АНҐЛІЙСЬКІ НАЛЕТИ ПРОДОВЖАЮТЬСЯ

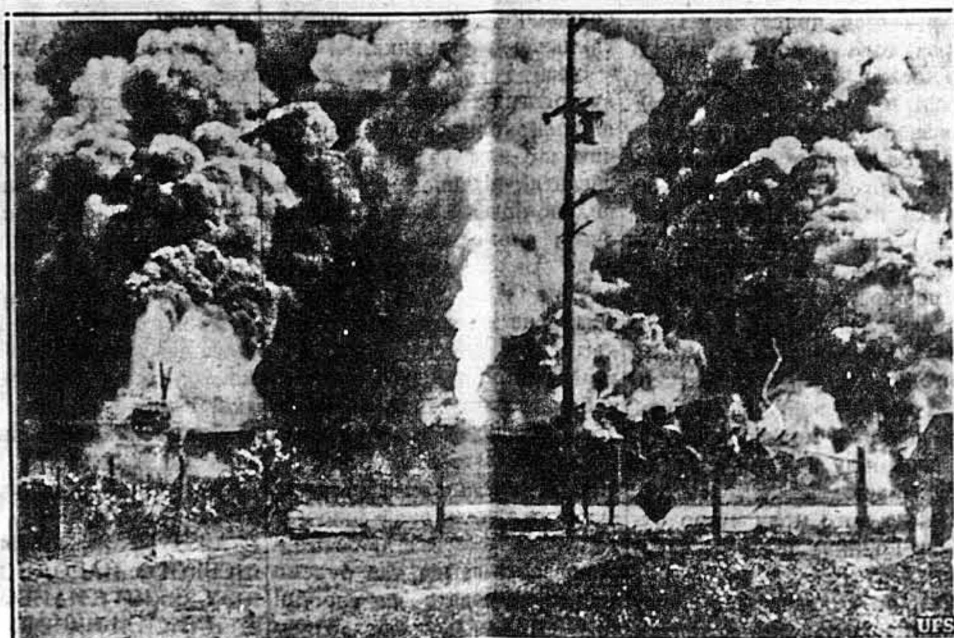
Британське летунське міністерство говорить, що сильні летунські наїзди королівської повітряної сили продовжаються. Минулого дня кілька сот британських літаків наїздило на промислові німецькі центри і завдало великі шкоди. Цеї пятниці вони наїздили масово на німецькі морські бази і ушкодили ряд німецьких боєвих та транспортових кораблів. Також наїздили на промислові центри в Ренщині. Місто Карльсруге було другу ніч ґрунтовно бомбардоване.

СОВЄТИ ВІДБИЛИ ТРИ СЕЛА

Совєтські звідомлення говорять, що на ленінґрадськім фронті вони віднесли значну перемогу над німцями, завдали їм значні втрати, відсунули їх десять миль взад, та відобрали назад три села. Також впродовж двох днів, кажуть ті звідомлення, вони знищили біля 70 німецьких літаків. Щодо центрального фронту, то совєтські звідомлення говорять щось цілковито противне від німецьких, а саме кажуть, що це совєтські війська окружили німецькі на фронті коло Смоленська. Це окруження чимраз більше затісняється, говорять вони.

НІМЦІ ОБМЕЖУЮТЬ РУХ ЛЮДЕЙ ПО ВУЛИЦЯХ ПАРИЖУ

Німецький командант в окупованій частині Франції, ґенерал Стульпнаґель, видав розпорядок, на основі якого заборонене парижанам виходити по девятій годині вечером на вулиці. В розпорядку говориться, що це кара за те, що невідомі справники нападають на німецьких вояків. Коли далі будуть повторятись напади, говорить ґен. Стульпнаґель, то німці далі будуть розстрілювати закладників.

НЕБУВАЛА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.—Недалеко коло Коломбаса, в стейті Огайо, підчас залізничої катастрофи занялися цистерни з нафтою. З поїзду з 61 возів 15 возів вилетіло з рейок. 100,000 гальонів нафти згоріло на місці.

ПОБОЮВАННЯ В ЛОНДОНІ ПРО ВИСЛІД КАМПАНІЇ В СОВЄТАХ

ЛОНДОН. — В лондонських авторитетних колах слідне побоювання, що німецько-совєтська війна може внедовзі закінчитись розгромом Совєтів, або їхньою капітуляцією. Щоб це унинкути Британія і Америка мусять дати Совєтам дуже поспішну і дуже велику поміч. Зокрема ґрізне для Совєтів положення на Україні, де загрожений другий важний промисловий центр, Донецький Кряж. Також Крим вже відтятий від Совєтів, а разом з ним відтяті важні воєнні бази і багато воєнно-морського матеріялу. Совєти дотепер втратили в убитих і ранених біля трьох міліонів людей, кажуть ці лондонські кола. А німці втратили два міліони. Та найбільше Совєти втратили повзів. До того додати втрату промислових баз, можна собі уявити в якім положенні знаходяться совєтські сили. Британії одначе однозгідно заявляють, що будуть продовжувати боротьбу сами, навіть колиб Совєти були цілком розбиті і замирилися з німцями.

ЛОНДОНСЬКИЙ „ТАЙМС" ЗА ОФЕНЗИВУ.

ЛОНДОН. — Лондонський найповажніший часопис, „Таймс", в редакційній статті накликав, щоб Британія розпочала на заході офензиву проти німців і то не лиш в повітрі, але також на суші. „Ми мусимо напружити кожний нерв, щоб вдержати східний фронт а також, щоб створити нові фронти, на яких розпорошувалась німецька сила", говорить „Таймс". Він каже, що загально британська опінія є власне за те, щоб таку офензиву вже розпочати.

СОВЄТИ СЯГАЮТЬ ПО ЛЮДСЬКІ РЕЗЕРВИ.

МОСКВА. — Совєтський уряд видав розпорядок, на основі якого всі чоловіки, які тільки можуть носити зброю, мусять по щоденній своїй праці вправлятись у військовім ділі. В той спосіб Совєти задумують у поспіху підготовити нових 25,000,000 вояків, в додатку до девяти міліонів, що вже служать у війську. В той спосіб Совєти дістанів щодо числа найбільшу армію, яку коли небудь знав світ.

ПОЛЯКИ БОРЯТЬСЯ ХОРОБРО ПО БОЦІ СОВЄТІВ.

МОСКВА. Орган совєтської червоної армії написав похвалу на адресу поляків, які, створивши відділи громадянської міліції, дуже хоробро бились під Києвом, проти німців. Подібні вістки приносять шведські ґазети, які кажуть, що на совєтськім фронті вже бореться проти німців одна польська дивізія. Ґенерал Сікорский заповів в Лондоні, що вибирається до Совєтів в цілі інспекції польської армії.

НІМЦІ НЕ РІШИЛИ СПРАВИ ПРИВАТНОГО МАЙНА В ГАЛИЧИНІ.

КРАКІВ. — „Краківські Вісти" пишуть, що німецька влада ще не вирішила справи звороту приватного майна громадянам в Східній Галичині. Те майно сконфіскувала совєтська влада і взяла під державний заряд. Тепер німці вагаються, що робити, чи віддавати його власникам, чи задержати далі на власність держави?

НІМЦІ ХОЧУТЬ ВЛУЧИТИ ЦІЛУ ПОЛЬЩУ ДО РАЙХУ.

ЛОНДОН. — Аґенція ОНА за „польською аґенцією телеґрафічною" подає, що німецький ґубернатор Польщі, Ганс Франк, мав заявити, що ціле польське ґенеральне ґубернаторство буде влучене в склад німецької держави і стане його одною складовою частиною.

БРИТАНІЯ ПЕВНА ЩОДО ДАРДАНЕЛІВ.

ЛОНДОН. — В лондонських колах говорять, що нема страху щодо того, щоб Туреччина відкрила Дарданелі для вісьмох боєвих суден, споводно куплених від Італії для Болгарії. Ціле це купно це димова заслона, щоб перепачкувати на Чорне море італійські кораблі. Турецький уряд рішуче відмовився ті кораблі переправити.

ІРАН КОНФІСКУЄ МАЄТКИ СТАРОГО ШАХА.

ТЕГЕРАН. — Іранський уряд порішив на своїм тайнім засіданню сконфіскувати всі величезні маєтки уступивого недавно старого перського шаха Пеглеві. Це майно виносить 25 міліонів долярів. Хоч на престол тепер вступив молодий син того самого шаха Пеглеві, то проте той син потвердив конфіскату. Щобільше, він заявив, що він це робить сам з власної волі. Те майно піде на те, щоб збільшити платні державних урядовців. Британські представники в Теґерані заявили, що мають повновласть від свого уряду затвердити престіл молодого шаха.

ОСВІТЛЕННЯ ДЛЯ ВАТИКАНУ.

ЛОНДОН. — Лондонські власти запропонували, щоб Ватикан був ясно освітлений, то тоді британські літаки будуть Ватикан оминати. Балачки про бомбардування Риму зродилися у звязку з бомбардуванням Каїра з боку італійських літаків. Одначе анґлійські офіційні кола заявляють, що покищо Риму бомбардувати не будуть, бо бомбовики держав „осі" бомбардували лише передмістя Каїра, а не центру міста.

ЯПОНСЬКИЙ ЮВИЛЕЙ.

ТОКИ. — Японці гучно відсвяткували 10-літню річницю „манджурського інциденту", який потягнув за собою японську інвазію Манджурії, а далі створення окремої держави Манчу. Японські ґазети радіють, що так сталось. Вони кажуть, що цей інцидент дав почин до величезного руху по цілім світі в цілі створення нового ладу. Зокрема він дав почин до перебудови східної Азії на зовсім нових основах, кажуть японці.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Діла Голосніші від Слів

Преріжними дорогами йде з Берліну кампанія, що має на цілі переконати публичну опінію світу про корисність, або принаймні неминучість, так званого нового порядку, як націстичний уряд називає заведення корисних для себе умовин у світі. Вживається для цієї пропаґанди всякого роду засобів: пресові й радіові комунікати, фільмову пропаґанду, виворотні орґанізації і таке інше.

Рівнобіжно з цими засобами словної й образкової пропаґанди націстичний уряд допускається вчинків, які обертають внівеч всю цю пропаґанду. Пропаґанда має на цілі впоїти в опінію світа переконання, що Німеччина ставить наскрізь оправдані домагання. Що вона хоче покінчити з хаосом у світі, серед котрого могутні держави визискували слабі та переможені народи. Мовляв, Німеччина хоче тільки завести порядок у світі. Новий порядок — тривалий, бо справедливий.

Власне останнього тижня Німеччина дала світові ділом як це в школі називається прикладну лекцію про те, як вона розуміє новий порядок у світі. В Парижі якісь фанатики напали на трох націстів. Німецький уряд зараз розстріляв 10 закладників, себто визначних людей, які вже заздалегідь були арештовані окупантським урядом, отже до нападів навіть не могли бути причетні. Отже ці люди були розстріляні націстичним урядом за вчинки інших людей, що само собою являється варварським викривленням справедливости.

Поворот до цього роду варварства Німеччина виправдувала тим, що мовляв це запобігає скритим злочинам, замахам, саботажам, тощо. Що якраз такі урядові розправи зо заложниками таким учинкам не запобігають, знає нині все культурне людство. Людина, що наставилася на якийсь замах або саботаж проти нелюбого собі уряду, зовсім не дивиться на те, що цей уряд арештував і грозить стратити якихось визначних і невинних людей на випадок замаху. Між замаховцями звичайно панує переконання, що чим більше буде проливу крови, тим краще для справи.

Знаючи це з досвіду, цивілізовані народи заборонили міждержавними угодами накладати загальні кари на населення за вчинки одиниць, і Німеччина теж підписалася під такі угоди раз у 1906. році, а другий раз в 1928. році, коли вона виразно зобовязалася не брати закладників.

Колиж тепер Німеччина поповняє вчинок, котрий загальний досвід людей осуджує як варварський пережиток і до того зовсім недоцільний, то тим самим вона розкриває вартість цілого пляну „нового порядку" в світі. Завдяки таким і тим подібним учинкам націстичного уряду в опінії світу виробляється переконання, що цей „новий порядок" це поломання всіх розумних правил міжнародних зносин та поворот до насильних засобів жорстоких розправ з усіми слабшими.

Подібну опінію виробив собі в першій світовій війні тодішній німецький уряд. Замітно, що новий німецький уряд, не дивлячися на сумні досвіди першого, іде його слідами.

Канадійські Большевики Розгулялись

(З Канади для „Свободи").

Від часу вибуху німецько-советської війни канадійські большевики підняли голову, головно ті, що є українського походження. Як відомо, мин. року в літі уряд позамикав їхні часописи та Турфдоми, а їхніх провідників вислав до таборів для інтернованих за підпольну і підривну роботу. Як це сталось, большевики присіли і заховувались тихше води та хилились нижче трави.

Першим знаком їхнього віджиття була поява, з кінцем минулого року, тижневика „Голосу Правди" в Смокі Лейк, в Алберті. Його видає протоєрей („арчпріст") М. Н. Цепенда, відомий москвофіл з Чортківщини. Часопис зоветься „демократичним" орґаном, хоч своїм змістом ріжниться від замкненої комуністичної „Народної Газети" хіба тим, що слова „комуністичний" або „радянський" заступає словом „демократія" і „демократичний". Сам „арчпріст", хоч сповидно побивається за „українством" пише про себе, що є священиком „Русско-Православної Церкви, залежної від екзарха Веняміна в Ню Йорку, висланника московського заступника патріярха Сергія, що знов тілом і душею залежний є від Сталіна.

Ідучи слідом свого неофіційного орґану, большевицькі підпольники створили большевицьку орґанізацію, що зоветься „Антифашистівська Орґанізація" і під її покривкою скликають по таких більших містах як Торонто, Винніпеґ, Саскатун і Едмонтон „масові" віча, яких учасниками в більшій части є не-українці. На тих вічах бесідники не побиваються за те, щоб попирати воєнні змагання Британії та її союзників. Не ведеться аґітація, щоб вступати до британської армії, або купувати Канадійські Бонди Перемоги. Зате ведеться аґітацію за рятунком „робітничої батьківщини, загроженої гітлерівськими гордами", цебто за рятунком не аліянтської справи, навіть не Росії, але **большевицького комунізму.** У Винніпеґу таке масове віче антифашистівської орґанізації, на якім говорив леґіслятурний посол В. Кардаш, не мало нічого ліпшого до роботи, а тільки вислало телеґраму до Уманського, советського амбасадора в Вашинґтоні, а далі ще й до Калініна в Москві, заявляючи „свою відданність советській батьківщині і зобовязання боронити її". Крім того не забули бувші комуністи, що тепер виступають як антифашисти, але не як антикомуністи, і за своїх інтернованих товаришів і провідників. У своїй „скромности" зовуть вони їх лиш „антифашистами", але, не хорони Господи, комуністами, та просять домініяльний уряд, щоб з огляду на союз Британії з Советським Союзом випустив тих „невинних" антифашистів на волю. Очевидно на те, щоб під покривкою антифашизму могли далі ширити комунізм, за що їх саме інтерновано. Ані словечком нема в тих резолюціях згадки, що вічевики нарівні осуджують фашизм, комунізм і націзм і прирікають, що не будуть ширити комунізму, який саме зродив фашизм і націзм. Прецінь не лиш фашизм хоче панування над світом, але також і комунізм, що вже дав докази загарбувань в 1940 році, нападаючи на такі демократичні держави як Литва, Латвія, Естонія чи Фінляндія.

Ще ліпше пописалась Антифашистівська Орґанізація, що скликала 6. липня „антифашистівське" віче в Едмонтоні, на якім було коло 600 приявних в більшости неукраїнців. На тім вічу головним бесідником був Вм. Ірвин, орґанізатор Сі Сі-Еф-ської ґрупи, що досі гостро поборювала комуністів. Дивуватись треба, що того роду людина як Ірвин, що добре знає комуністичні цілі і змагання, згодилась промовляти з одної плятформи водночас з московсько - комуністичним аґентом І. Клебанівським, орґанізатором комуністичної партії перед її розвязанням. Згаданий Клебанівський відомий ще і з того, що перед війною, в літі 1939 р. ходив з Лисецем і Прокопом до польського консуля і віддавши йому чолобитню, обіцяв, що канадійські комуністи українського походження готові боронити ненарушимости границь Польщі. Недивота, що людина, що 2 роки тому хотіла боронити несправедливі границі Польщі, тепер хоче боронити несправедливі границі комуністичної батьківщини! Едмонтонське антифашиствське віче відзначалось, ще більшою нахабністю, як віча в інших містах, бо хоч воно було своїм складом інтернаціональне, ухвалило резолюцію, що ніби то едмонтонські українці зобовязуються до піддержки советської батьківщини. В Едмонтоні живе до 7,000 українців. Ніяка українська леґальна ґрупа на згаданім вічу не була репрезентована, крім горсточки бувших комуністів, що тепер виступають як антифашисти. І ця ґрупа осмілюється ухвалювати резолюції для „якоїсь батьківщини", якої переважна більшість едмонтонських українців не признає, бо для неї батьківщиною є Канада, що є частиною Британської Імперії, а не Советська Росія!

Цікаві ці антифашистівські віча і з того боку, що в них домагаються бувші комуністи, щоб канадійський уряд порозвязував українські орґанізації, що держаться національних основ і що виступали все проти комунізму. Комуністи хочуть, щоб уряд ось тих українців позамикав до таборів інтернованих, хоч якраз члени тих орґанзацій, чи їх сини і брати вступали масово до канадійсько - експедиційної армії, а багато з них віддали вже і життя на боєвім фронті за прибрану канадійську батьківщину, а інші є далі в боєвих рядах.

На гадку бувших комуністів, українці, що масово купували Бонди Перемоги, що жертвували і жертвують на Канадійський Червоний Хрест свої невеликі ощадности, мають іти до таборів інтернованих на домагання тих, що їздили, не зважаючи на заборону канадійського уряду, на еспанський фронт і там боронили „комуністичної батьківщини", як, наприклад, посол Кардаш.

Антифашисти, під яким то іменем, неначе під фіґовим листком, ховаються бувші явні комуністи і ті, яких діяльність сам канадійський уряд признав підривною, не вислали досі ані одного вояка до канадійської армії, що бореться на воєннім фронті, не купували ні воєнних бондів, ні не аґітували і не аґітують за вступленням до канадійської армії. Вони хочуть боронити свою „комуністичну" батьківщину". У своїй нахабности і безстидности ідуть так далеко, що ухвалюють ще таку резолюцію, щоб справжніх оборонців Канади інтернувати, а тих, що хочуть силою повалити державний лад повипускати з таборів. Та, на щастя, канадійський уряд добре знає, хто то є „ті антифашисти", яких вожд Сталін так довго братався з Гітлером, поки Гітлер на це дозволяв.

У Злучених Державах є коло 20,000 театрів з рухомими образками.

Потосі, в Болівії, яке положене є 14,350 стіп понад поверхнею моря, це найвище положене місце на світі.

ПОЛЬСЬКА „ПАНСКОВАТІСТЬ"

Кажуть деякі поляки, що українці добачують у поляків „пансковатість", яку ненавидять. А це брак саме тої „пансковатости" позбавив українців державного життя, кажуть вони. Бо українська аристократія, яка на взір польських панів, за тою „пансковатістю" тужила, переходила до поляків і винародовлювалась.

В тім є дещо рації. Правда, українська аристократія, в погоні за тою „пансковатістю" попадала в польські осередовища і там винародовлювалась. Хоч жила серед наскрізь демократичних українських мас, вона, вбільшости, не вміла серед них затвердити свойого провідного становища при помочи демократичних засад, як це зробила, наприклад, аґлійська аристократія. А ці демократичні засади вимагали, щоб провідна верства своє провідне становище закріпила в імя чогось вищого, в імя цілости добра даного народу. А не так, як це часто робила польська аристократія, що свою владу закріпляла в імя свого особистого інтересу і своєї особистої волі. „Мені так хочеться", „не дозволяю", „шляхтич на загороді, рівний воєводі", „в Польщі як хто хоче" — це ті засади, якими жила польська шляхта і яких придержувалась навіть тоді, коли вирішувала важні громадсько - політичні чи державні справи.

Польська шляхта виплекувала особисту льояльність. Особа шляхтича, його інтерес, його особиста воля і уподобання, були головним чинником, коли він рішав в чисто громадських справах в один бік або другий. В той час, наприклад, анґлійська аристократія сама, з власної волі, підкресляла свої обовязки, випливаючі зо свойого суспільного становища і з посідання матеріяльного багацтва. „Коли ти лорд, ти маєш більше прав і більше обовязків", „багатство потягає за собою відповідальність супроти інших кляс" — це засади, якими руководились анґлійські аристократи. З другого боку, вони постійно приймали в свої ряди такі особи зпосеред звичайних людей, на яких ваготіла відповідальність. Ось так вони розуміли свій аристократизм.

Другою неґативною рисою отсеї польської „пансковатости" є це, що вона має пустий зверхній чванькуватий вигляд. „Застався, а постався", „хоч біда в камениці, але гоц на вулиці" — отсе характеристика отсеї другої польської пансковатої прикмети, яка у поляків доходить дуже часто до абсурду.

Вдержана в приличних границях та прикмета є додатна і достойна. Гарною прикметою є це, коли людина свої духові і матеріяльні клопоти ховає в себе вдома, а на вулицю виходить усміхненою, причепуреною, такою начеб нічого її не давило. Під тим оглядом, признаємось, серед українців трапляються зовсім противні випадки, в яких деякі особи волять на вулицю виходити заплакані, обідрані і волять голосити перед світом про своє нещастя, ніж заховати його для себе. Ми свідомі таких недомагань і з ними боремось. Але чи боряться поляки зо своїм розхрістаним „хоцяж беда в каменіци, алє гоц на уліци", в якім нуждарі, щоб на хвильку комусь заімпонувати зле зрозумілою пансковатістю, витрачають свої останні матеріяльні засоби? Скільки то польських нуждарів, дрібних ремісників, писарчуків, чи нужденних урядовців, щоб заімпонувати іншим, жертвували своїм ціломісячним приходом, справляли балі, купували дорогі напитки, влаштовували полювання і т. п. Вищі урядники малпували ще вищих, земельний власник малпував ґрафа, ґраф князя, а ціла польська державна політика малпувала політику великих держав. Малпування пробивалось від найнижчих, до найвищих сфер і переносилось на міжнародний ґрунт. Чи свідомі були поляки цього?

Водночас, те бажання жити понад стан, „грати пана", містило в собі ще одну, дуже прикру, чи не найбільш шкідливу для польської збірноти, прикмету, а саме зневагу до творчого елементу, до робітника, до його забруканого одягу. В Польщі кожний, що нічого не робив, тим гордився. Зате появитись десь у робітничому одязі, належало до дуже прикрого випадку. Сліди праці, до того ще фізичної, носили на собі тавро погорди. Зате шляхетський капелюх з „пюрком", стрільба на плечі, ловча собака при боці, усідланий кінь, чи хочби шабелька й військовий ступінь — ось це для многих поляків — ідеал. Виглядає на таке, що всі ті типи, які в економіці характеризуються як „паразитські", серед поляків мають велику приману.

Кажуть, що саме цього роду паразитські типи видають зо себе знаменитих політиків. Можливо. Але, що вартують хочби найкращі політики і державні мужі, коли в основі держави нема цього творчого елементу, який закріплює державу і надає їй характеру вічности? В Польщі, внаслідок цього паразитського духа, навіть самі поляки мали малу віру у вічність їхньої держави. Навіть поляки мали таку постійну думку, що „воно вічно так бути не може".

Українці теж не без „пансковатости". Вони теж мають свої власні, їм питомі ідеали. Та ті ідеали вийшли зпід скромної сільської стріхи. І тому мабуть були предметом погорди польської аристократії.

Якби польський шляхтич перебрався за українського селянина і з щирим серцем змішався з ним, та товаришив йому в його щоденній праці, чи підчас свят або при гостині, то побачив би, що той український селянин має теж точно усталені, справді аристократичні суспільні звичаї і товариські правила. Він пбачив би, як чемно і дійсно по аристократичному гостять себе наші люди в празники, на вечерницях, весіллях й інших товариських забавах. Він побачив би, як строго вони придержуються тих своїх товариських форм і як гостро карають тих, що від тих форм відступають. Він далі побачив би, що ті правила і форми такі самі, або дуже подібні, до тих, які панували і з певними відмінами нині панують в найвищій аристократії високоцивілізованих народів. Уявивши собі тих українських селян в фраках, і перенісши їх в розкішні палати лордів, знайдемо між їхнім строго церемоніяльним поступованням і такимже поступованням лордів величезну подібність. Правда, не буде там чванькуватости, не буде криків і перехвалок, не буде гучного тріскання шампанів, не буде поличкування слуг і інших пописів, але зате буде культурне справді аристократичне поведення, зрівноважене, повздержливе, не хапчиве, а достойне, свідоме не лиш своєї особи, але ще більше тих позаособових, вищих цілей, які існують поза нами всіми.

Коли український нарід бажає волі й того, щоби бути господарем на своїй землі, то це теж означає, що він хоче, щоб його ідеали мали право горожанства, щоб на його землі виховувано на його лад. Як це бажання українського народу поляки якслід зрозуміють, тоді й лекше можна буде говорити про розумне, щире і тривале порозуміння між тими народами.

Д. ІВ. ГРУШКА.

ДВІЧІ ОХРЕЩЕНА

Повість з часів кріпацтва.

(13)

— Не сміюсь я, моя голубонько, я тільки хотів від тебе чути це слово і мені тепер так легко, так весело, що й сказати не можу.

— Я люблю тебе, мій голубе, люблю тебе, мій сизий орле, алеж що з того буде? Тебе либонь лагодиться виряжати у Крим. Ти поїдеш, а я зостанусь і може доки вернешся з дороги, мене віддадуть — сказала вона ховаючи своє заплакане лице на його широких грудях.

Іван стояв мов приглушений. Він не находив мови, якоюб зміг заспокоїти свою милу і тільки мовчки пригортав до свого серця та цілував у заплакані очи.

На дворі починало смеркати.

— Івасю, пора вже, — кинувшись промовила Горпина, — я проведу тебе. — І знов повисла у його на шиї мов прощаючись на віки...

Старий Очеретько кинувши свою стару за ворітьми пішов мовчки у хату, та йому там не сиділось. Він накинув на опашки керею і пішов у леваду похиливши голову.

Довго він блукав по густій леваді шукаючи місця, деб сісти та обдумати, як почати діло. Старі його ноги підтомились і він угледівши кущ калини покритий пахучими квітками, сів під ним звісивши свою сіду голову на груди. Думки в його голові товпились роєм заміняючи одна другу і він сидів нерушимо, доки не розбуркав його голосний соловейко, що мов угледівши його смуток залився голосною піснею. Очеретько нишком зліг на руки прислухаючись до веселої пісні маленького щебетуна, який то тьохкотів, то кукувів, то торохтів як горохом по решеті, доки не спурхнув зачувши, що недалеко щось хруснуло.

Очеретько підняв голову і йому почулось, що недалеко щось балакає. Він насторочив вуха і став прислухатись, як із за того самого куща, де він лежав, дочувся до його гомін. Старий тихенько піднявся, розхилив кущ і остовпів. За кущем під явором стояв його Іван з Горпиною і тихо балакали. Він притаїв дух і став дужче прислухатись, та не можна було нічого розібрати. І тілько що хотів озватись, аж до його долетіла Іванова мова: „Так, я сьогодня все розкажу батькови, і як що вони не звелять, тоді прощай, моя голубонько, на віки, піду в Крим і звідти вже не вернусь".

На цю його мову чутно було, як Горпина залилась сльозами.

Старий не знав, що йому робити і хотів уже виступити ізза куща, як знов почулась йому Горпинина мова, котра хлипаючи промовила: „Прощай, мій дорогий Івасю! О, нічогоб я більше не бажала від Бога, щоб зробив нас — тебе отаким високим явором, а мене червоною калиною".

— А мене на старість соловейком, чи що? — перебив їх старий виступаючи ізза куща. — Гарний би з мене був соловейко, коли я швидче скидаюсь на гиндика.

Івась і Горпина не ждали зустріти тут старого, стояли ні живі ні мертві. Старий бачив, що зпугнув їх і щоб обласкати, підійшов до Горпини, поцілував її у заплакані очи і промовив: „Дай Господиди милосердний, щоб ти, дитино моя, була калиною, тілько не у леваді, деб тобою квітчалася всяка погань, а в моїй рідній хаті, деб ми самі тобою тілько жили і тобою красувались. А отсей гульвісяка, — показав на Івана, — щоб живши з такою калиною щебетав так, як отой соловейко, а ми вже з старою тоді поховались на піч, тай будемо звідти виглядати як горобці зпід стріхи. А тепер, дитино моя, іди до дому та молись Богу, і як Господь дасть, то все гаразд буде.

Не ждала Горпина такого щастя, кинулась до старого, схопила його руку і почала цілувати.

— Простіть мене, мій батечку, — промовила вона крізь сльози, — простіть мене мій рідний, не кажіть таткові! — І вирвавшись пустилась бігом до дому.

Старий Очеретько стояв і дивився їй у слід, доки вона зовсім не скрилась за високим буркуном.

— Ну, сину, пора до господи, — промовив він суворо, і повернувшись пішов тихою ходою, а рядом з ним звісивши голову йшов Іван. Всю дорогу до самої хати старий ішов мовчки, тілько важко зітхаючи поглядав деколи на Івана так, мов би хотів уличити його в якій вині. Іван теж ішов за ним як пійманий злодій, не знав що й балакати.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЗА БАГАТО ДОБРА?

Начальник федерального бюра, що має рішати про те, хто має мати першенство до матеріялів для виробу своїх товарів у теперішній час оборонної продукції, виступив на адресу американського промислу зо заявою, що продуценти жіночої обуви виробили забагато фасонів жіночої обуви. Мовляв, цих фасонів є кількасот, а тимчасом жінки були би щасливі, якби їх було всего кільканацять.

Коли йде за щастя жінок, то певна річ, але від коли це має фабрикант жіночої обуви на цілі щастя жінок?

ЗА ПРИКРАСОЮ ТОВАРУ НЕ ВИДНО

Коли цей урядник назвав виріб кількасот фасонів жіночої обуви, де кільканацять вистарчило би, розтратою людської праці й матеріялу, про подібні справи заговорили економісти, вояки, газетярі, політики, тощо.

Коли ціле громадянство хоче ощаджувати працю й матеріяли, всі стали добачувати, скільки то матеріялу й праці розкидається зовсім непотрібно на зайві прикраси обуви, одежі, дому, машинерії.

Критики не мають слушности, бо прикраса обуви, одежі, хати не зайва справа для щастя людини: адже людині краще жити з тими всіми річами, коли вони красні. Слушність мають вони одначе, коли говорять про прикрашування справ тісно вжиточних, наприклад, наряддя, машинерії.

ПРИКРАСА НА МАШИНІ.

Про ці прикраси машинерії зробили цікаві помічення психольоґи, себто вчені, що займаються спеціяльно явищами умового життя.

Помітили вони, що перші машини до писання були прикрашені перловою матицею тощо. В міру того, чим краще ці машини сповняли своє завдання, в міру того зникали з них прикраси. Коли нарешті машини стали справді досконалими, з них пропали просто всі прикраси.

Шукаючи за поясненням цього явища, психольоґи прийшли до переконання, що чим більше винахідники машинок до писання не були вдоволені зо справности придуманих ними машинок, тим більше вони шукали доповнення вдоволення в розмальовуванні цих машинок ріжними прикрасами. В міру того, як машинки стали досконаліші, в міру того пропадали прикраси, бо їх винахідники вже не потребували для доповнення свого вдоволення з машинки.

ТАМА Й ПРАЦЯ

Будується тепер урядовими коштами великанська гата Гренд Кавлі, що має виробляти велику масу електричної енергії. Власне тепер розвилася серед американських економістів жива дискусія над тим, чи така гата дає людям роботу, чи її відбирає.

Обчисляють, що для виставлення цієї гати треба буде заняти через 5 літ 27,000 робітників, але по скінченні будови ця гата заощадить багато громадя, себто багато праці. Декому здавалося, що ця заощаджена праця буде лежати без ужитку. Інші доказують, що праця звільнена від виробу електричної сили, буде використана на роблення якогось іншого пожиточного діла.

Дискусія показує, яке складне й замотане новочасне господарське життя й як важко в ньому розбиратися навіть здорово думаючим людям.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Наради в справі будування школи.

Дня 12. вересня ц. р. на запрошення преосв. владики Івана зібралось в церковній галі при 7 вул. біля трийцять представників ріжних місцевих громадян, щоб разом застановитись над справою будування величавого шкільного будинку в Ню Йорку.

Реферуючи цю справу преосв. владика Іван сказав, що нюйорська українська громада повинна за всяку ціну побудувати гарний шкільний будинок, в якім булиб шкільні приміщення для цілоденної науки, а також велика авдиторія, на 1,000 місць, що служилаб водночас нюйорській громаді як Український Народний Дім. В тій школі українські діти пізнавалиб краще той нарід, з якого походять вони і їхні родичі і ту політичну, економічну, культуру і релігійну ролю, яку він виконував впродовж довгих століть, здержуючи своїми грудьми напади диких монгольських орд.

Українська громада в Ню Йорку, говорив владика, досить велика, а проте не спромоглась дотепер ні на відповідний народний дім, ні на цілоденну школу. Тепер найвищий час це зробити. Щобільше, українська католицька парохія в Ню Йорку вже навіть в цьому напрямку поробила певні заходи, а саме купила площу під будову за $14,00. на розі вулиць Шестої і Гол Плейс. Ту площу вона віддає під будову української школи. Також вона постаралась про вироблення пляну такого шкільного будинку. Приявні мали нагоду на згаданих нарадах той плян оглянути. Цей будинок мав би коштувати $200,000.

Щоб роздобути ці гроші владика Іван запросив на ці наради представників ріжних місцевих українських орґанізацій. Бо разом з цілою суспільністю українська католицька парохія зможе виконати цей плян. Такої школи потрібно не лише для українських католиків, але для всіх українців, без ріжниці їх політичних чи релігійних переконань.

Опісля розвинулась широка дискусія, в якій забирали слово приявні гості. Гр. Д. Галичин говорив, що подібні проекти в Ню Йорку він вже чував неразпередтим, але ще ні разу не була справа представлена так реально, як тепер. Факт, що цею справою заняв ся преосв. владика дає запевнення, що він буде виконаний. Асемблимен п. С. Ярема говорив, що колиб українці взялись до будови такого великого шкільного будинку, то він жертвував би їм свої сили, аби придбати добрі услівя більшої позички. Між іншим, він сказав, що це він, разом з нашим реальностевим агентом п. Вайлеєм, купили для парохії по так низькій ціні згадану площу, на якій тепер стоять старі доми. Гром. П. Стасюк заявив, що та думка дуже добра і треба до неї приступати в той спосіб, щоб виробити конкретний плян з подробицями й приступати до роботи. Він казав, що добре булоб вже в короткому часі виробити кошторис. В подібнім дусі висказувались інші приявні, серед них: п. Януш, п. С. Сікора, адв. Гаврилко, Гущак і ін. Всі вони одноцушно стверджували, що такої школи треба і що особа преосв. владики дає велику запоруку, що цей плян буде переведений в життя. На пропозицію владики приявні одноголосно ухвалили дві засадничі резолюції, а саме, що такої школи в Ню Йорку потрібно і що всі будуть прямувати, щоб тому плянові дати всяку матеріяльну і моральну піддержку.

Деякі приявні завважували, чи часом не буде ревалізації між комітетом, що взявся побудувати народний дім в Ню Йорку і парохією? На це приявний п. С. Ярема, голова цього комітету будування українського народного дому, заявив, що ревалізації не буде, а навпаки, буде співпраця. Бо побудувати гарний народний дім в Ню Йорку дуже тяжко. Коли до того візьметься ціла громада разом з церквою, то це можна буде виконати. Комітетови ходить про те, щоб був такий дім. А хто саме його виконає, це вже справа другорядної ваги.

Накінець збори рішили, щоб приявні щераз зійшлися на наради в тій справі за місяць, 10 жовтня ц. р. в те саме місце.

Секретарювали підчас нарад: о. І. Забава і п. Гринишин. **Л.**

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Успіх в бизнесі.
(До конкурсу)

Серед оголошень в „Свободі" проголошено сьогодні конкурс Союзу Українських Бизнесменів в Ню Йорку. В ньому заповідається виклади на тему, інтересну не тільки для бизнесменів, але для всіх: „Як добути успіх в бизнесі".

Плян здійснення цих викладів (лекцій) цікавий і, як на наші відносини, доволі оригінальний. Тому важне пізнати його вщілости.

Союз Українських Бизнесменів вже довший час дискутував у себе конечність викладів для своїх членів і ширшої публіки, але щойно на цегомісячних зборах, завдяки ініціятиві члена С.У.Б. п. Василя Пуйди, справа набрала відразу конкретного вигляду. Постановлено добути викладчиків і матеріял дорогою конкурсу, доступного для всіх, що мають щось цікавого на зачеркнену тему сказати. При чому всі признані до виголошення виклади отримають нагороду — $10.00 за виклад; а найкращий зпоміж них дістане ще додатково $25.

Зачеркнена тема має наголовок — „успіх в бизнесі". Але тому, що це поняття досить широке, слід пояснити, чого бизнесмени зґуртовані в С.У.Б. сподіються почути від викладчиків і чого вони хотілиб навчитися? На думку проектодавця (п. Пуйди) тема мала бути трохи вузча і вона має виясновати ті „прикмети, якими має відзначатися бизнесмен, щоби мати успіх". Тема „успіх в бизнесі" очевидно обіймає й прикмети бизнесмена, а позатим дає можність порушити т. зв. "INTANGIBLES", це є несхопні, моральні прикмети і т. зв. обяви щастя, або припадки, які складаються на успіх.

Плян першого циклю викладів передбачає їх 6, на три вечорі, з цим, що кожного вечора булиб виголошені дві лекції по 45 мінут.

Союз Українських Бизнесменів є тої думки і надії, що серед нашої суспільности, яка прецінь видала зі себе кількадесять одиниць, що мали небуденний успіх в бизнесі, та яка має нині вже немалу скількість молодих людей, студіюючих психольоґію успіху — знайдеться достаточна скількість викладчиків, які зголосять свої матеріяли до наміченних викладів С.У.Б. Потреба всего 6 викладів, з яких кожний принятий буде заплачений вправді не великою, але на засоби С.У.Б. достаточною сумою — $10.00, а найкращий з них буде ще нагороджений додатковою сумою $25.00. Це повинноб бути достаточною приманою для викладчиків, які повинні теж мати на увазі, що даючи свої услуги вони не тільки стають до конкурсу, але й роблять добру суспільну роботу.

Р. О.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 20. ц. м., точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже в год. 6:30. Тому, що на цей вечір припадає баль бейзболової дружини У. Н. С. просимо усіх членів прийти начас. — Уряд.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Запитуючим з 170. від. У. Н. Союзу. — Число з понеділка має 6 сторін по англійськи, а дві по українськи. Це є тимчасове. Як буде далі, то це справа дуже складна. А чому, то це буде вияснене в кількох найближчих статтях в „Свободі". Те, що буде написане, повинні всі члени У. Н. Союзу, а далі все громадянство, добре розважити, бо знаходимось в часі занепаду, чи навіть упадку, української преси. Видавнича Спілка вправді ще видає часопис, але чи буде надалі, то це питання. Та чи буде видавати сам У. Н. Союз, чи Спілка, то це саме собою не усуває тих недомагань, що спричинені фінансовими трудношами. В справі „понеділкового числа" заявимо, що воно призначене в першу чергу для молодого покоління. Думаємо, що всі наші батьки і матері зацікавлені тим, що буде з їхніх дітей, як і тим, що ті діти думають, чим живуть. Ось тому те „понеділкове число" є дуже важне, коли хто думає серіозно про нашу будучність в Америці й дбає за те, щоб тут залишився слід по нашій праці й по українському імені. Тому не можна казати, що „в тім числі нема нічого до читання" чи тим подібне, бо треба читати той матеріял, що призначений для молоді, бо він теж цікавий і не тільки для молодих, але й для старшого покоління. А далі не можна нарікати і на українську сторінку тому, що там пишеться тільки „про жіночі справи". Це є теж спроба. І то виправдана тим, що є тисячі жінок в У. Н. Союзі, як і тисячі жінок, що бажалиб бачити в нашій газеті „жіночу сторінку". Очевидно, що й те можна змінити і подавати теж й інший матеріял, але требаб побільшити часопис, чи завести якусь іншу реформу. Та таке не обійдеться без нових видатків. Доперва як виявимо охоту поправити фінансовий стан газети, буде можна думати про зміну на краще, бо тепер так є, що не можливо ніяк вдержати цього, що є, бо кожний місяць приносить нове задовження.

Андрій Мельник, Ню Бритен, Конн. — Ви закупили пять примірників „Історії України" М. Грушевського, виданої англійською мовою. Якщо Ви призначили деякі примірники для американців, так дайте нам знати, для кого. Хочемо таке проголошувати на те, щоб була якась контроля над того роду висилками, себто, щоб часом більше людей не висилали ту саму книжку до одного й того самого сенатора чи конгресмена, чи кого іншого.

Як Поширюють Історію України?

204-тий відділ У. Н. Союзу в Ню Йорку вже здавна якслід оцінював справу видання англійською мовою Історії України. Ще в місяці травні 1939 р. він вислав через „Обєднання" $15 на ту ціль, з проханням вислати йому за ті гроші відповідну скількість примірників історії, як вона вийде з друку.

Тепер, коли та історія вже вийшла, наш відділ докладає $5 і купує пять примірників. Один примірник він задержує для себе, а чотири розсилає в такі місця: 1. Публичній американській бібліотеці на Десятій вул., напроти Тамкінс Скверу, до неї учащає багато наших людей, зокрема молоді. 2. Федеральному сенаторови Р. Вагнерови, зо стейту Ню Йорк. 3. Конгресменови Дж. Г. Тінкгемови з Масачусетс, членови конгресового комітету заграничних справ. 4. Конгресменці Ф. Ч. Болтон зо ст. Огайо. — **М. Близнак**, секр.

Давніше виробляли йодину лиш в Чілє. Тепер виробляють в Злучених Державах, в Джаві і Японії.

З НІМЕЦЬКОГО ФІЛЬМУ.—Британійська влада каже, що вона захопила німецькі фільми, призначені для пропаґанди серед країн, окупованих Німеччиною. Фільм представляє мовляв сцени з німецько-російської війни. На отсій світлині німці хотіли представити, як люди розпізнають своїх знайомих, побитих російськими вояками. Британійці кажуть, що такою пропаґандою націстичний уряд хоче передовсім наклонити провідників згодитися на німецький „новий порядок".

ТРОШКА ГУМОРУ

Недавно газети принесли вістку, що совєтський уряд заперестав видавати „Безбожника", в якім впродовж довгих років висмівано релігію, Бога, церкву, священиків і всіх тих, що вірили в позагробове життя та безсмертність душі. Кажуть, що сам Сталін, одержавши з фронту погані вісти, звелів припинити „Безбожника", а навіть впав на вколішки і заголосив: „Прости мені Боже мої гріхи. Безумний я, не знав, що дію. Відтепер направлятиму все, що попсував і звелю повісити кожного, що в Тебе не вірить". „Помолившись" ось так Сталін вийшов до другої кімнати моргнув до своїх прибічників і прошептав: „Це лиш так, доки не побємо Гітлера. Опісля..." Він не договорив, тільки затер з радости руки, підняв телефонну слухавку і запитав: „Тимошенко? як там тепер справи на фронті?"

4. грудня 1803. помер Іван Кальнишевський, останній кошовий Запорозької Січи.

Першу машину до шиття опатентовано в 1846 році.

БИЗНЕСИ НА ПРОДАЖ

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

У важній справі пошукує ЛУЧКУ ПАВЛИШИНА його брат Іван, котрий два роки тому приїхав з краю. Останній раз мешкав: 142 Fall St., Seneca Falls, N. Y. Хто би про нього знав, або він сам, проситься зголоситися на адресу: 215.-17
JOHN PAWLYSZYN,
86 E. 7th St., New York City.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

Потрібно ЧОЛОВІКА або ЖІНКИ і ЧОЛОВІКА, до роботи при "Furnished Rooms". Платня $60 місячно і помешкання. Голоситись до: 214,-
Mrs. BAY,
139 Third Ave., New York City.

ПОТРІБНО старшого чоловіка до легкої роботи на пару-акрову фарму на селі за платню й удержання. Голоситись до:
PHOTO STUDIO
134 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ВДЯКА ЗА ДОПОМОГУ.—Пані Вайнент, жінка американського амбасадора в Британії, запевняє паню Летем, президентку „Америкен Реліф Організейшен" (наліво) про вдячність британського населення за американську допомогу.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Тріска за нігтям від пальця є дуже болюча річ, що грозить спухненням і материзуванням пальця. Цьому можна запобігти, прикладаючи до пальця зимний оклад так довго, аж трісочка станеться вільною і з легкістю дасть витягнути. Вложення пальця до фляшкової шийки, наповненої аж до верха гарячою водою, витягне на верх трісочку з пальця.

Запах свіжої фарби в мешканню тяжко видержати, бо хоч би одну тільки кімнату малювали, то ціле мешкання переповнене запахом фарби. Можна тому в великій мірі зарадити, поміщуючи в кімнаті миску зводою, до котрої додається трохи амоняку. Вправді запах фарби цілком не зникне, але стане менше докучливим.

ТАРЗАН, ч. 404. Хоробрий фронт.

Вязнів зараз привязано до дерева грубими й міцними шнурами, бо так поступовано з іншими жертвами того дикого племени перед їх смертю.

А тимчасом лучники, які мали вбивати вязнів, пробували свої луки, натягали тятиви й приготовляли стріли.

Том цілком стратив надію на якийсь ратунок. Навіть цей могутній володар джунглів не міг принести їм спасення.

„Одначе, я є щасливий, що мав нагоду Тебе пізнати, Тарзане", — проговорив хлопець з хоробрим, однак патетичним усміхом на лиці.

БИЗНЕСМЕНІВ ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.